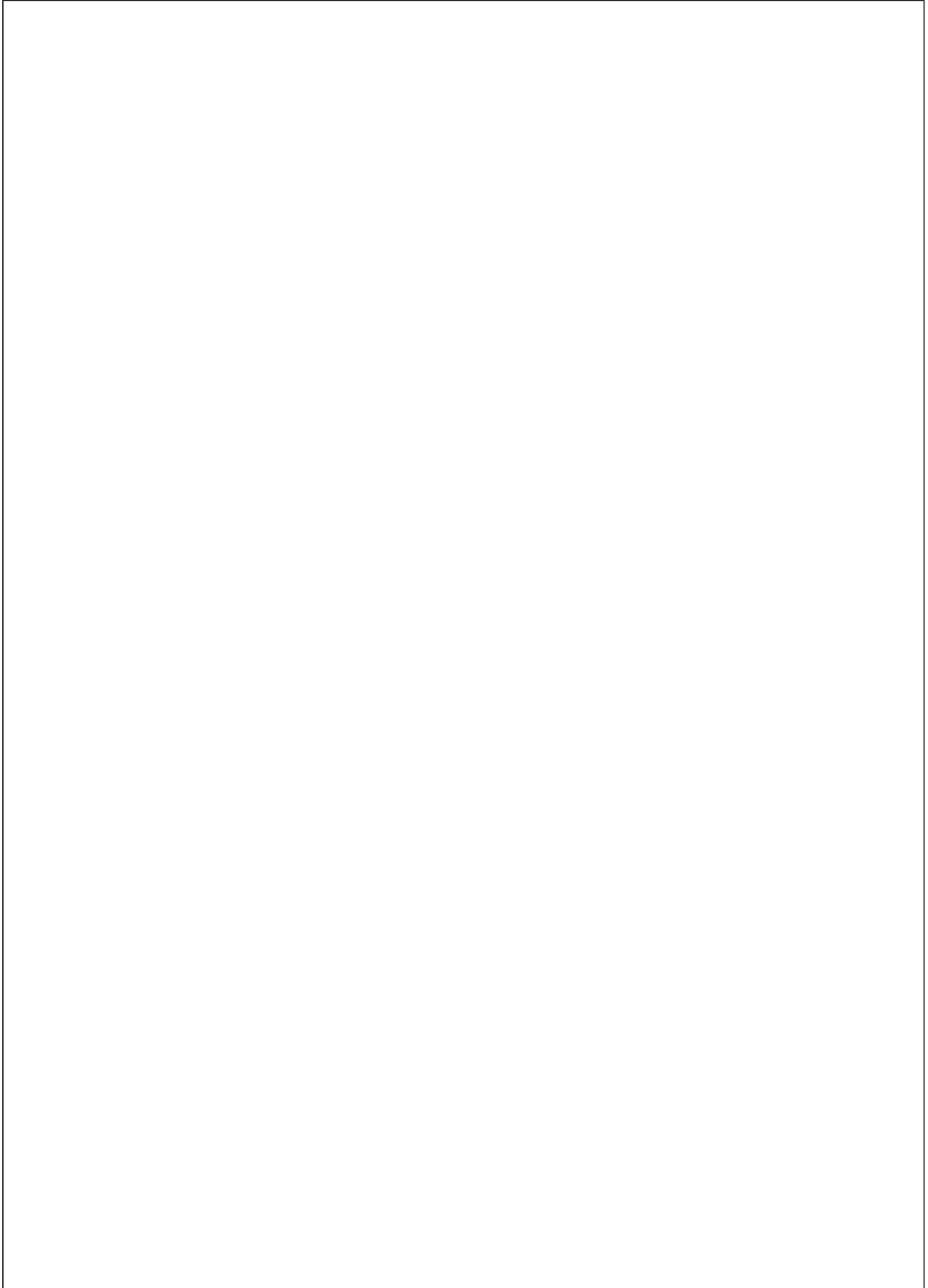

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/203643,W-Krawczunach-upamietniono-zolnierzy-AK-walczacych-o-Wilno.html>

27.02.2026, 15:22

W Krawczunach upamiętniono żołnierzy AK walczących o Wilno

W podwileńskich Krawczunach, gdzie 80 lat temu żołnierze Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego stoczyli swój ostatni, największy podczas operacji „Ostra Brama” bój z Niemcami, odbyły się uroczystości z udziałem Ambasadora RP na Litwie Konstantego Radziwiłła, kombatanatów, harcerzy i społeczności polskiej na Litwie. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dr Tomasz Szturo.

13.07.2024

Każdego roku mieszkańcy Wileńszczyzny spotykają się w Krawczunach – miejscu ostatniej bitwy stoczonej w ramach operacji „Ostra Brama”, aby oddać hołd i cześć żołnierzom Armii Krajowej, którzy walczyli o wyzwolenie Wilna spod okupacji niemieckiej w 1944 roku.

Sobotnie uroczystości odbyły się przy pomniku wzniesionym ku czci poległych, gdzie złożono kwiaty i odprawiono Mszę św.

Obchody zorganizował Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie. Uroczystość w Krawczunach zakończyła tegoroczne obchody 80. rocznicy operacji „Ostra Brama”

* * *

Operacja „Ostra Brama” stanowiła część akcji „Burza”, która zakładała samodzielne wyzwolenie przez Armię Krajową okupowanych ziem polskich przed wkroczeniem Armii Czerwonej.

Rozpoczęła się w nocy z 6 na 7 lipca 1944 roku. Oprócz piechoty i artylerii w sile około 17 tys. żołnierzy Niemcy wprowadzili tam do walki broń pancerną i siły lotnicze. Okręgi wileński i nowogródzki AK przeciwstawiły im około 10 tys. żołnierzy, wyłącznie piechoty i kawalerii.

Mimo dużej przewagi wroga, Polakom udało się wyzwolić znaczną część Wilna. Do 13 lipca, już we współdziałaniu z wojskami sowieckimi, całe miasto zostało oczyszczone z Niemców. Na Górze Zamkowej żołnierze AK wywiesili biało-czerwoną flagę, jednak już po kilku godzinach została ona zerwana przez żołnierzy sowieckich, którzy wywiesili czerwony sztandar. Później dowództwo i żołnierze AK zostali rozbrojeni; większość z nich trafiła do więzień lub została zesłana na Syberię.

Po zdobyciu Wilna przez polskie oddziały część sił niemieckich, ok. 3 tys. żołnierzy pod dowództwem gen. Reinera Stahela, w przeddzień zakończenia walk wyszło z miasta. Żołnierze Armii Krajowej zablokowali im drogę ucieczki i w bitwie pod Krawczunami Niemcy ponieśli porażkę i duże straty – zginęło ok. 1 tys. żołnierzy Wehrmachtu. W walce zginęło 79 Polaków i legendarny dowódca I Brygady Wileńskiej AK kpt. Czesław Grombaczewski „Jurand”. Było to największe starcie stoczone przez polskie jednostki podczas operacji „Ostra Brama”.

► [Karol Nawrocki: Operacja „Ostra Brama” – burza ze wschodu](#)
► [Pamięć zbiorowa o operacji „Ostra Brama” – materiały archiwalne przechowywane w Oddziałowym Archiwum IPN w Białymstoku](#)

► [Akcja „Ostra Brama”. Stan wiedzy i postulaty badawcze – dr Paweł Rokicki, Biuro Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)